

1 GIỚI THIỆU SÁCH GIÁO KHOA GIÁO DỤC THỂ CHẤT 1

1.1. Quan điểm biên soạn sách giáo khoa môn Giáo dục thể chất cấp Tiểu học nói chung và lớp 1 nói riêng

- Bám sát Chương trình giáo dục phổ thông môn Giáo dục thể chất cấp Tiểu học và lớp 1 (ban hành kèm theo Thông tư số 32/2018/TT-BGDĐT của Bộ Giáo dục và Đào tạo ngày 26/12/2018) và bám sát Tiêu chuẩn sách giáo khoa mới (ban hành kèm theo Thông tư số 33/2017/TT-BGDĐT của Bộ Giáo dục và Đào tạo ngày 22/12/2017).
- Thể hiện được quan điểm đường lối của Đảng và tư tưởng Hồ Chí Minh về Thể dục thể thao trong xã hội nói chung và trong trường học nói riêng, góp phần thực hiện cuộc vận động “*Toàn dân rèn luyện thân thể theo gương Bác Hồ vĩ đại*” và “*Đề án tổng thể phát triển thể lực, tầm vóc người Việt Nam giai đoạn 2011 – 2030*” (ban hành theo Quyết định 641/QĐ-TTg ngày 28/4/2011 của Thủ tướng chính phủ); hướng tới mục tiêu của môn học là nâng cao thể lực, tầm vóc học sinh và phát hiện, bồi dưỡng năng khiếu thể thao ngay từ lứa tuổi thiếu niên nhi đồng.
- Tư tưởng chủ đạo, xuyên suốt trong sách giáo khoa môn Giáo dục thể chất thể hiện qua thông điệp ***Kết nối tri thức với cuộc sống***. Với thông điệp này, các tác giả thể hiện quan điểm đổi mới sách giáo khoa theo mô hình phát triển phẩm chất và năng lực của người học, nhưng không xem nhẹ vai trò của kiến thức. Kiến thức trong sách giáo khoa không chỉ cần hiểu và ghi nhớ, mà phải là “chất liệu” quan trọng hướng đến mục tiêu của giáo dục là giúp học sinh hình thành, phát triển các phẩm chất và năng lực mà các em cần có trong cuộc sống hiện tại và tương lai.
- Theo cách tiếp cận đó, kiến thức được đưa vào sách bảo đảm: 1) phù hợp với đặc điểm tâm sinh lí và trải nghiệm của người học; 2) phản ánh những vấn đề của cuộc sống, trong đó chú ý cập nhật những thành tựu của khoa học và công nghệ, phù hợp nền tảng văn hoá và thực tiễn Việt Nam; 3) giúp người học vận dụng để giải quyết những vấn đề của cuộc sống từ các cấp độ và phương diện khác nhau: cá nhân và xã hội; tinh thần (đạo đức, giá trị nhân văn) và vật chất (kĩ năng, nghề nghiệp).

- Các yêu cầu này vừa liên quan đến việc lựa chọn, sắp xếp các kiến thức nói riêng và nội dung giáo dục nói chung, vừa liên quan đến phương pháp tổ chức hoạt động trên cơ sở nội dung giáo dục đã được lựa chọn. Theo đó, các nội dung giáo dục được chọn lọc theo hướng tinh giản ở mức hợp lí, được sắp xếp theo hướng tăng cường sự kết nối giữa các lớp, các cấp học trong một môn học và hoạt động giáo dục; sự tích hợp giữa các môn học và hoạt động giáo dục trong cùng một lớp, một cấp học. Các nội dung giáo dục phân hoá cho những đối tượng học sinh khác nhau cũng được chú trọng.
- Đặc biệt, hỗ trợ giáo viên đổi mới phương pháp tổ chức các hoạt động giáo dục là một ưu tiên hàng đầu của cuốn sách. Các bài học trong cuốn sách đều được thiết kế gồm hệ thống các hoạt động. Thông qua các hoạt động đa dạng, có tác dụng phát huy tính tích cực và chủ động của người học, sách giúp học sinh hình thành, phát triển các phẩm chất và năng lực phù hợp với đặc điểm, ưu thế của môn học (là hoạt động vận động để phát triển thể chất và tinh thần người học). Ngoài ra, sách cũng có những gợi ý cụ thể cho việc đánh giá kết quả học tập của học sinh phù hợp với định hướng đổi mới đánh giá của Chương trình giáo dục phổ thông mới.
- Phù hợp với đặc điểm tâm sinh lí lứa tuổi và quy luật phát triển thể chất của học sinh, quy luật hình thành kĩ năng kĩ xảo vận động; phát huy tính chủ động và tiềm năng của mỗi học sinh để hỗ trợ việc hình thành, phát triển phẩm chất, năng lực cho các em; đồng thời phải tạo điều kiện để giáo viên và học sinh chủ động lựa chọn, ứng dụng các phương tiện và phương pháp giáo dục thể chất phù hợp với từng trường, từng địa phương nhằm sớm đạt được mục tiêu môn học.
- Thông qua môn học, bước đầu hình thành ở học sinh khát khao có một cơ thể khoẻ mạnh, cường tráng, giống như vận động viên thể thao; giúp các em biết cách chăm sóc sức khoẻ, có kĩ năng vận động đúng đắn, hướng tới một môn thể thao ưa thích, tạo hứng khởi để học tập tốt hơn các môn học khác và thực hiện quyền vui chơi giải trí của mình.

1.2. Những điểm mới của sách giáo khoa *Giáo dục thể chất 1*

- Sách giáo khoa *Giáo dục thể chất 1* tuân theo mô hình phát triển phẩm chất và năng lực người học; thể hiện được quan điểm chung của bộ sách là ***Kết nối tri thức với cuộc sống*** và mục tiêu chung của phong trào thể thao Olympic là ***nhANH hơn, cao hơn, mạnh hơn***.
- Các nội dung của cuốn sách được lồng ghép rất nhiều hoạt động, trò chơi giúp học sinh cùng giáo viên có thể trải nghiệm và tổ chức lớp học một cách đa dạng.

Ví dụ trò chơi *Nhóm ba, nhóm bảy* (trang 14), *Thỏ nhường hang* (trang 29):

BÀI 2
**TẬP HỢP ĐỘI HÌNH HÀNG ĐỌC,
ĐÓNG HÀNG, ĐIỂM SỐ**

Mục tiêu

- Biết và thực hiện được các động tác tập hợp đội hình hàng dọc, đóng hàng, điểm số.
- Nghiêm túc, tích cực trong tập luyện.

1 Khởi động

2 Trò chơi hỗ trợ khởi động
Trò chơi *Nhóm ba, nhóm bảy*

14

1 Luyện tập

Luyện tập cá nhân

Luyện tập cặp đôi

Luyện tập nhóm

2 Trò chơi hỗ trợ khéo léo

Trò chơi *Thỏ nhường hang*

- Nhiều nội dung văn học, âm nhạc, tự nhiên – xã hội, bảo vệ môi trường được lồng ghép không chỉ giúp học sinh cảm thấy sự gắn gũi của các hoạt động thể dục thể thao xung quanh mà còn tăng thêm hiểu biết, vốn sống cho các em.

Ví dụ phần Vận dụng (trang 61):

2 Trò chơi rèn luyện kĩ năng vận động và phân xạ

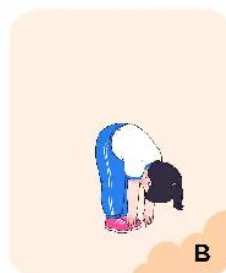
Trò chơi Ong về tổ

- 1 Hình nào dưới đây thể hiện nhịp 10 của bài tập phát triển năng lực phối hợp vận động của cơ thể?

A

B

- 2 Em cùng người thân tập thể dục buổi sáng mỗi khi thức dậy.

61

- Nội dung Kiến thức chung về Giáo dục thể chất gồm Vệ sinh sân tập và Chuẩn bị dụng cụ trong tập luyện, được thiết kế để dạy lồng ghép trong mỗi buổi tập (Phần mở đầu hoặc Phần kết thúc) dưới dạng câu hỏi, hình vẽ gợi mở, gắn với cuộc sống.

Ví dụ hình ảnh thể hiện cảnh học sinh làm vệ sinh (trang 5, 6), thu dọn dụng cụ sau buổi tập (trang 7, 8):

3 Rác phải được thu dọn sạch và để vào nơi quy định.

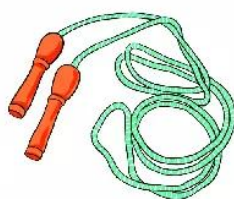
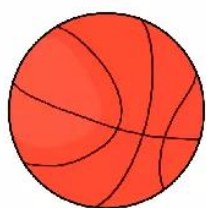
4 Khi làm vệ sinh xong phải rửa tay bằng xà phòng.

6

II. CHUẨN BỊ DỤNG CỤ TRONG TẬP LUYỆN

1 Trước buổi tập phải chuẩn bị đầy đủ dụng cụ cần thiết.

2 Phải sắp xếp các dụng cụ trong phòng tập hợp lí, tránh lộn xộn.

7

- 3 Trang phục tập luyện phải gọn gàng, hợp vệ sinh, đi giày hoặc dép quai hậu.

- 4 Sau buổi tập phải thu dọn dụng cụ để vào nơi quy định và rửa tay sạch sẽ.

- Do đặc thù của sách tiểu học, công tác minh hoạ đặc biệt được chú trọng đảm bảo tính xuyên suốt, tính lôgic và thẩm mỹ cao trong toàn bộ cuốn sách. Từng chi tiết nhỏ như kĩ thuật động tác, tư thế thân người, góc nhìn, phù hợp lứa tuổi, bối cảnh gắn gũi với thực tế,... đều được cân nhắc rất kĩ lưỡng.

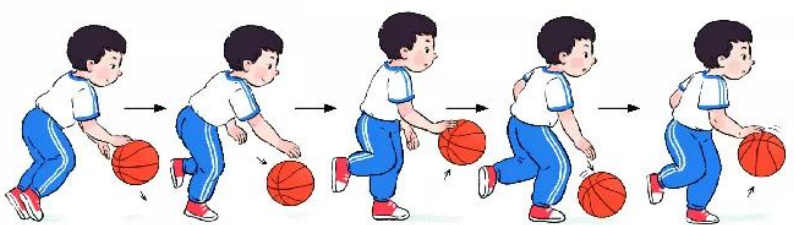
Ví dụ các động tác ở trang 72, 76:

1 Dẫn bóng tại chỗ (nhồi bóng)
 Khi dẫn bóng tại chỗ, điểm tiếp xúc của tay ở trên bóng.

2 Dẫn bóng di chuyển lên trước
 Khi dẫn bóng di chuyển lên trước, điểm tiếp xúc của tay ở nửa sau bóng.

Lưu ý: Khi dẫn bóng, hai gối gập, người hạ thấp hơi xoay về phía có bóng, mắt quan sát trên sân. Dùng các ngón tay ấn đẩy và không chế bóng.

1 Luyện tập

Luyện tập cá nhân

Luyện tập cặp đôi

Động tác ném rổ hai tay trước ngực

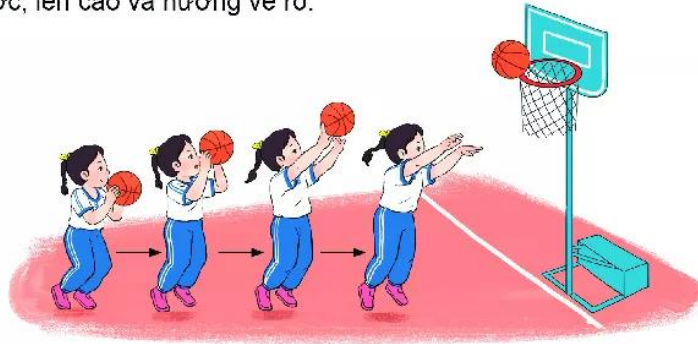
♦ Tư thế chuẩn bị

Hai chân đứng rộng bằng vai, hai gối khụy, hai tay cầm bóng trước ngực, hai khuỷu tay co, ép sát hai bên sườn, mắt nhìn hướng ném.

♦ Động tác

Khi ném, hai chân đạp đất vươn người lên cao về phía trước từ dưới lên trên. Khi bóng lên tới trước ngực, nhanh chóng duỗi cẳng tay đưa bóng về trước, lên cao và hướng về rổ.

1 Luyện tập

Luyện tập cá nhân

- Sách giáo khoa *Giáo dục thể chất 1* luôn hướng tới mục tiêu của môn học (nâng cao thể lực, tầm vóc và phát hiện, bồi dưỡng năng khiếu thể thao của học sinh), tuân thủ các yêu cầu cần đạt và nội dung của môn học, đồng thời luôn bám sát các định hướng về phương pháp giáo dục, cách thức kiểm tra, đánh giá được quy định trong Chương trình. Mỗi nội dung kiến thức cũng như các bài tập thực hành và các trò chơi vận động đều được thiết kế theo định hướng phát triển năng lực, mang tính trực quan, gắn với thực tiễn, đảm bảo phục vụ cho tất cả các đối tượng học sinh sử dụng.
- Ngoài ra cũng cần nhắc đến sự đổi mới của Chương trình và sách lần này là đưa phần Thể thao tự chọn vào ngay từ lớp 1 (bằng những trò chơi bổ trợ môn thể thao ưa thích), giới thiệu môn Bóng rổ và môn Bơi nhằm phát triển năng lực hoạt động thể thao của học sinh (điều này sách hiện hành không có). Thời lượng môn học là 70 tiết/năm học (hiện nay là 35 tiết/năm học). Lần đầu tiên ở Việt Nam có sách giáo khoa môn Giáo dục thể chất dành cho học sinh (hiện nay chỉ có sách Thể dục dành cho giáo viên).